

2022-12-23

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: ALLM 2022/437

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Ert Dnr: M2022/01828, M2022/01829,
M2022/01830

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR AVSEENDE UNDERLAG TILL DEN KLIMATPOLITISKA HANDLINGSPLANEN

Jämställdhetsmyndigheten har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter angående rubricerat ärende.

Med anledning av den korta tid som stått till myndighetens förfogande lämnas inga detaljerade synpunkter på de förslag som förs fram i de tre underlag som tagits fram av Tillväxtanalys, Trafikanalys samt Länsstyrelsen i Uppsala län, utan myndigheten lämnar endast generella synpunkter som är av betydelse för det fortsatta arbetet med att ta fram den klimatpolitiska handlingsplanen.

I uppdragen till de tre myndigheterna framgår det att i rangordningen av de förslag som förs fram så ska även konsekvenser för uppfyllelsen av andra samhällsmål vägas in, såsom målen i Agenda 2030. Effekterna för samhällsekonomi, fördelningspolitik, sysselsättning, jämställdhet och regional utveckling ska också vägas in.

Jämställdhetsmyndigheten noterar också att jämställdhetsperspektivet inte i nämnvärd omfattning beaktas i de analyser som görs i de tre underlagen. Det är enbart i underlaget från Länsstyrelsen i Uppsala län som jämställdhetsaspekter på ett explicit sätt tagits med i analysen. Inga av de rekommendationer som läggs fram omfattar heller hänsyn till jämställdhetsaspekter.

Jämställdhetsmyndigheten vill lyfta fram **behovet av att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det klimatpolitiska arbetet och i arbetet med omställningen till ett hållbart samhälle**, samt att det är **centralt att detta perspektiv vägs in i den fortsatta beredningen av den klimatpolitiska handlingsplanen**.

Enligt Parisavtalet bör **klimatomställningen ske med hänsyn till mänskliga rättigheter samt främja jämställdhet**. Jämställdhet och kvinnors rättigheter nämns i flera artiklar och efterföljande beslut. Exempelvis bör parternas klimatanpassningsarbete, enligt artikel 7.5 i Parisavtalet (Prop. 2016/17:16), utföras med ett

jämställdhetsperspektiv. Enligt artikel 4.1 och 6.1 i Parisavtalet uttrycks också att utsläppsminskningar ska och kan utföras inom ramen för hållbar utveckling, där jämställdhet utgör ett av målen enligt Agenda 2030. Jämställdhet har varit en del av Klimatkonventionen sedan 2001 och är sedan 2012 en stående agendapunkt under partsmöten.

Vid COP23 2017 antogs **åtgärdsprogrammet för jämställdhet**, det så kallade Lima Work Programme on Gender (UNFCCC, 2014), som efterföljdes av COP25-beslutet om det femåriga programmet Enhanced Lima Work Programme (UNFCCC, 2020). Programmet ska säkerställa att Klimatkonventionens arbete beaktar jämställdhet och kvinnors rättigheter och **uppmannar parterna att vidta olika främjande åtgärder**. Under programmet ligger Gender Action Plan (GAP), **åtgärdsplanen** för jämställdhet. Den innehåller åtaganden som även berör nationellt genomförande. Bland de fem prioriterade områdena återfinns jämställdhetsintegrering i klimatarbetet.

För att möjliggöra en effektiv integrering av ett jämställdhetsperspektiv i det svenska klimatarbetet är det avgörande att frågan lyfts fram i de processer, forum och styrdokument som etablerats för det svenska klimatarbetet samt att resurser avsätts för detta ändamål. Jämställdhetsaspekter kopplade till Sveriges klimatarbete inkluderas i Sveriges nuvarande klimatpolitiska handlingsplan (Prop. 2019/20:65). **Handlingsplanen uttrycker att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra genomförandet av Parisavtalet och att arbetet bör utgå från kvinnors, flickors, mäns och pojkars olika förutsättningar samt lika möjligheter och rättigheter**. Jämställdhet kommer också till uttryck i Sveriges internationella klimatanpassningsarbete, där Sverige är pådrivande inom jämställdhetsintegrering i multilaterala klimatfinansieringsfonder.

Utifrån handlingsplanen genomförde Naturvårdsverket tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten och Energimyndigheten 2019 en förstudie inför framtagandet av en jämställdhetsstrategi för Sveriges genomförande av Parisavtalet (Naturvårdsverket, 2019b). Förstudien pekade på möjliga synergier mellan klimat- och jämställdhetsarbetet. Som följd av denna förstudie uppdrog Miljödepartementet sedan Naturvårdsverket i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten, Statens energimyndighet, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) 2020 (Regeringsbeslut M2020/01518 att ta fram **förslag till strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet**.

I skrivelsen *Redovisning av regeringsuppdraget Uppdrag att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering från regeringsbeslut M2020/01518* som lämnades in av Naturvårdsverket med stöd av Jämställdhetsmyndigheten identifierade en vision att Sveriges klimatarbete bidrar till ökad jämställdhet och att stärka kvinnors rättigheter. Kvinnor och män har samma möjligheter att påverka klimatomställningen och utforma anpassningen till ett förändrat klimat. Synergier tillvaratas så att arbetet med både jämställdhet och klimat stärks. Skrivelsen visar på vikten av att på nationellt plan genomföra **jämställdhetsanalyser**, som även beaktade ett intersektionellt perspektiv, inför planerade insatser samt att följa upp **hur jämställdhet integreras i**

genomförandet av Parisavtalet. Analyserna bör utgå från statistik samt metoder och verktyg som är anpassade för aktörer inom klimatområdet. En av huvudrekommendationerna i skrivelsen är att **säkerställa att jämställdhetsaspekter beaktas och jämställdhetsanalyser genomförs vid införande, genomförande samt uppföljning av klimatstyrmedel.**

Sveriges rapport till Klimatkonventionen och genomförande av GAP omfattar denna skrivelse med strategiunderlag. Under COP26 i Glasgow lyftes strategiunderlaget som best practice och omnämndes i linjetal. Den utgjorde underlag till fortsatt kapacitetsutveckling där Naturvårdsverket och Jämställdhetsmyndigheten bjöd in till kunskapshöjande dialogmöte inom ramen för Regeringsuppdraget Jämställdhetsintegrering i Myndigheter, (JIM), för klimatnära myndigheter, där Tillväxtanalys, Transportanalys samt Länsstyrelsen i Uppsala närvarade.

Nationellt finns det således potential att tydligare koppla samman insatser för att stärka klimatarbetet med insatser för jämställdhet.

Sverige ska vara ledande i genomförandet av Parisavtalet och med att följa de **generella principer som ska vägleda arbetet, vilket även innefattar att integrera ett jämställdhetsperspektiv.** Det är därför angeläget att tillvarata möjliga synergier mellan jämställdhet och klimat som bidrar till att såväl de klimatpolitiska som de jämställdhetspolitiska målen kan nås.

Slutligen vill Jämställdhetsmyndigheten påminna om det stöd som finns genom regeringens program för jämställdhetsintegrering i myndigheter samt att Jämställdhetsmyndigheten bredvid Naturvårdsverket är nationell fokalpunkt för jämställdhet och klimat. Enligt paragraf 15 i CoP 27 2022 beslut under agendapunkt 14 Gender and Climate Change uppmuntras Konventionens parter att integrera det arbete som utförs av utsedda nationella fokalpunkter för jämställdhet och klimat i relevanta nationella strukturer för policy och beslutsfattande.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
Generaldirektör

Anna Collins-Falk
Internationell samordnare
Nationell fokalpunkt för jämställdhet och klimat
(UNFCCC)

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Peter Vikström deltagit.